

BAĞLAMA/SAZ ÇALGISI İLE İLGİLİ YAPILAN ÇALIŞMALAR ÜZERİNE BİR BİBLİYOGRAFYA DENEMESİ

A Bibliographic Essay on the Studies Related to *Bağlama / Saz*

Sami Emrah GEREKTEN*

ÖZ

Bu araştırma, bağlama/saz çalgısına ilişkin hazırlanmış çalışmaları kapsayan bir bibliyografya denemesidir. Köklü geçmişi, zengin yaratım ve anlatım olanakları ile makam müziği coğrafyasının önemli bir çalgısı olan bağlama/saz, yakın geçmişte bilimsel ve akademik kurumlarda öğretimini başlaması ve bu kurumların sayısının giderek artmasıyla birlikte ilgili bilimsel araştırmalar çerçevesinde adeta yeni ve üretken bir döneme girmiştir. Çalgıya yönelik hazırlanan çalışmaların sayısındaki ciddi yükselme ise araştırmacıların bağlama/saz çalgısına ilişkin farklı alt konularda ve başlıklarda hazırlanmış bibliyografyalara olan ihtiyacını gündeme getirmiştir.

Bahsi geçen bağlama/saz çalgısına ilişkin hazırlanan bibliyografyaların sayıca istenen düzeyde olmamasından hareketle hazırlanan bu bibliyografya denemesinde yaklaşık 365 adet eser künyesi bir araya getirilmiştir. Betimsel tarama modelinin kullanıldığı araştırmada, doküman analizi yöntemi benimsenmiştir. Bağlama/Saz çalgısına ilişkin hazırlanan lisansüstü tezler, makalelere, bildiri, kitap ve kitap bölümlerine gerçek erişim ve kaynakça taraması yoluyla ulaşılmış ardında erişilen kaynaklar içerik analizine tabi tutulmuştur. Ulaşılan her eserin kaynakçası ayrıca incelemeye tabi tutularak verilerin zenginleştirilmesi amaçlanmıştır. Periyodik yayın yapan bazı dergilerin arşivleri taranmış ayrıca ulaşılabilen yayın sahibi akademisyenlerle yapılan görüşmeler aracılığıyla eserlerin künyelerinin teyit edilmesi ve bibliyografyanın kapsayıcılık niteliğinin artırılması hedeflenmiştir. Elde edilen veriler okuyucuya; lisansüstü tezler, makaleler, bildiriler/bildiri tam metinleri, kitaplar, kitap bölümleri ve öğretim materyalleri şeklinde altı bölümde aktarılmıştır.

Araştırma, çalgıya ilişkin ciddi bir literatür yoğunluğunun oluşmaya başladığına işaret etmekte ve bağlama/saz çalgısı üzerine çalışan araştırmacıların kapsam geçerliği ve güncelliği yüksek bibliyografik verilere ulaşmasını hedeflemektedir.

Anahtar Kelimeler: Bibliyografya, Bibliyografik Deneme, Bağlama, Saz, Çalgı, Türk Müziği.

ABSTRACT

This research is a bibliographic essay that includes studies on the *bağlama / saz*. Bağlama / Saz which is an important instrument of the maqam music geography with its deep-rooted history, rich creation and expression possibilities, has recently entered a new and productive period within the framework of scientific researches on the instrument with the start of its teaching in scientific and academic institutions and the increasing number of these institutions. The significant increase in the number of studies prepared for the instrument also brought the need for bibliography prepared in different sub-topics and titles related to the bağlama/saz for researchers on the agenda. Approximately, 365-piece tags were brought together in this bibliography trial, because of not having desired number of bibliographies prepared on previously mentioned playing instrument the Saz. Graduate theses, articles, papers, books and book chapters written on the bağlama / saz instrument were accessed through real access and bibliography scanning, and then the sources were subjected to content analysis. It was aimed to enrich the data by subjecting the bibliography of each work to be examined separately. The archives of other periodically published journals were scanned and it was aimed to confirm the credentials of the works through interviews with academicians who can be reached and increase the inclusiveness quality of the bibliography. The obtained data are sent to the readers in six sections as graduate theses, articles, papers / full papers, books, book chapters and teaching materials. The research points out that a serious literature density on the instrument has begun to form, and aims to make researchers working on the bağlama / saz instrument to reach bibliographic data with high content validity and up-to-datedness.

Keywords: Bibliography, Bibliographical Essay, Bağlama, Saz, Musical Instrument, Turkish Music.

Bibliyografi/Bibliography - Geliş Tarihi/Received Date: 21. 10.2020 **Kabul Tarihi/Accepted Date:** 11.11.2020

* **Sorumlu Yazar/Corresponding Author:** Dr. Öğr. Üyesi, İskenderun Teknik Üniversitesi Mustafa Yazıcı Devlet Konservatuarı Müzik Bölümü Müzikoloji ve Kompozisyon ASD, genc.sami07@hotmail.com,
ORCID ID: 0000-0002-6362-0704

Atıf/Citation: Gerekten, S, E. (2020) Bağlama/Saz Çalgısı İle İlgili Yapılan Çalışmalar Üzerine Bir Bibliyografya Denemesi. 391-411.

Extended Abstract

This research is a bibliographical essay that includes studies on the bağlama / saz instrument. Bağlama / Saz which is an important instrument of the maqam music geography with its deep-rooted history, rich creation and expression possibilities, has recently entered a new and productive period within the framework of scientific researches on the instrument with the start of its teaching in scientific and academic institutions and the increasing number of these institutions. The significant increase in the number of studies prepared for the instrument also brought the need for bibliography prepared in different sub-topics and titles related to the bağlama / saz instrument for researchers on the agenda.

Bibliography studies are systematic source collection studies with a guiding functionality for researchers. Thanks to these reviews, researchers are able to save time and effort by reaching a holistic source on various aspects of the subject(s) they have determined.

Approximately, 365-piece tags were brought together in this bibliography trial, because of not having desired number of bibliographies prepared on previously mentioned playing instrument the saz. the research points out that a serious literature density on the instrument has begun to form, and aims to make researchers working on the bağlama / saz instrument to reach bibliographic data with high content validity and up-to-datedness.

Graduate theses, articles, papers, books and book chapters written on the bağlama / saz were accessed through real access and bibliography scanning, and then the sources were subjected to content analysis. It was aimed to enrich the data by subjecting the bibliography of each work to be examined separately. The archives of other periodically published journals were scanned and it was aimed to confirm the credentials of the works through interviews with academicians who can be reached and increase the inclusiveness quality of the bibliography. The obtained data are sent to the readers in six sections as graduate theses, articles, papers / full papers, books, book chapters and teaching materials.

Document analysis method was preferred in the research in which descriptive scanning model was used. In scanning models, it is aimed to describe a past or present situation as it is (Karasar, 2006, s. 77).

Postgraduate theses on bağlama / saz were accessed from the National Thesis Center website of the Higher Education Institution, articles from the TUBİTAK Dergipark portal and Google Scholar site, through real access to papers, books and book chapters and a bibliography search. The accessed resources were subjected to content analysis. Content analysis aims to gather similar data within the framework of certain concepts and themes and to organize and interpret them in a way that the reader can understand (Yıldırım and Şimşek, 2011, s. 227).

It was aimed to enrich the data by subjecting the bibliography of each reached work to be examined separately. The archives of other journals that publish periodically were scanned, and it was ensured that the credentials of the works were confirmed through interviews with the publishing owner academicians and the inclusiveness quality of the bibliography was increased. As a result, the data obtained are sent to the readers; Graduate theses, articles, papers / full papers, books, book chapters and teaching materials are presented in six chapters in the form of alphabetical order of the author's surnames.

When the sources collected in six sections according to the data obtained in this study are examined, the number of 'teaching materials' is rather striking than the works collected under other titles such as articles, papers and postgraduate theses. In other words, the studies focused more on preparing a 'bağlama method'. This situation points out that the scientific research that needs to be done on the instrument should be questioned quantitatively.

It has been determined that postgraduate studies on the bağlama / saz have increased noticeably since the 2000s, gained its real momentum in the 2010s, and this increase has continued especially in recent years. However, it cannot be said that the studies are still at the expected level in terms of quantity. When the general distribution of the data obtained at the end of the research was examined, 107 graduate theses, 58 articles, 43 papers, 4 books, 13 book chapters and 140 teaching materials were found. In terms of intensity, it can be mentioned that teaching materials and graduate thesis studies are more prominent numerically, following by articles, papers and book chapters.

On the other hand, it can be said that the increase in the number of academic studies in recent years is very promising for the bağlama / saz, which has very rich study disciplines in itself, to create a strong literature and methodology. Apart from that, when kinds of studies and producing years are compared, towards the previous times, it can be mentioned an evolution especially we met on the bağlama methods that the material production previously headed more by individual commercial enterprises left its place to increasing number of educated masses in the field aiming to produce scientific knowledge towards academic productions.

In addition, as it is possible that there are overlooked sources in each bibliography essay, supportive studies of compiled works that are not included in this study can be recommended for researchers.

In addition to these basic features, the bağlama / saz and its family have played an important role in the transmission of Turkish music culture from past to present, and has been used as the dominant instrument in many indispensable musical practices of social life in the geographies where it has spread. In addition, the bağlama / saz, which is an instrument that is used effectively in some faith-based rituals, has made significant contributions to the development of musical collective consciousness with its versatile and dimensional characteristics, and has continued to maintain its importance by spreading to deep roots in the formation and development of the musical identity of the society.

In addition, the bağlama / saz, which is an important instrument of the maqam music geography with its deep-rooted history, rich creation and expression possibilities, has entered a new and productive period with the beginning of its teaching in scientific and academic institutions in the recent past and with the increasing number of these institutions. . In other words, the fact that the educational process of the instrument has begun to take an academic basis, has caused an important acceleration in scientific researches based on the instrument. Accordingly, it is seen that the instrument has started to have a rather large literature compared to the past.

Bağlama/saz çalgısı başta "halk müziğinin sözlü ve sazlı eserlerinin icrasında kullanılabilirliği" (Şen, 2010, s. 162) olmak üzere, "inanç, sohbet ve eğlence kültürü içinde önemli bir yer teşkil etmesi" (Yaşar: 2012, s. 2), çeşitli etnik topluluklar tarafından üzerine yüklenen manevi değerler ve Anadolu müzik kültürünün geçmişten/günümüze belleklerdeki karakteristik çalgılarından birisi olması (Haşhaş, 2017, s. 88) gibi birçok sebeple önemli bir halk çalgısı konumundadır. Ayrıca, bu çalgı ve ailesi toplumsal yaşamın birçok vazgeçilmez müzikal pratiğinde başat çalgı olarak kullanılmaya devam edilmekte böylelikle Türk müzik kültürünün aktarımında üstlendiği önemli rolü sürdürmektedir.

Çalgı ve ailesine ilişkin çeşitli özelliklerin sıralanması hususunda, Özdek'in ifadelerinden hareketle, tını, boyut, düzen, tel sayısı, çalınış şekli, üretim şekli gibi başlıklar temelinde çok zengin bir aile oluşuna, tezeneli ve tezenesiz icra denilen iki temel çalım tekniğine dayandığına, boyut açısından, cura, tambura ve divan olmak üzere üç temel boyutta sınıflandırılabilmesine, birçok tel düzenine sahip olmakla birlikte yaygın olarak bozuk ve bağlama düzeni ile çalındığına, tel sayısının üçten on ikiye kadar çeşitlenmekle birlikte yaygın olarak altı ve yedi tel tercihinin söz konusu olduğuna ve amaca bağlı olarak oyma, yaprak, akustik, elektro, perdeli, perdesiz, dört telli, bas vb. çeşitlerinin varlığına vurgu yapılabilir (Özdek, 2014, s. 1).

Köklü geçmişi, zengin yaratım ve anlatım olanakları ile makam müziği coğrafyasının önemli bir çalgısı olan bağlamanın/sazın, yakın geçmişte bilimsel ve akademik kurumlarda öğretiminin başlaması çalgı açısından önemli bir dönüm noktasını oluşturmuş, bu kurumların ve alanda yetişen uzmanların sayısının giderek artmasıyla birlikte çalgıya ilişkin eğitim-öğretim süreci, akademik bir zemine oturmaya başlamıştır. Böylelikle çalgıya ilişkin bilimsel araştırmaların üretimi açısından da daha üretken nitelikte yeni bir döneme girilmiştir. Bu manada, bu yeni dönemde, çalgıyı temel alan bilimsel araştırmalarda nitelik açısından önemli bir ivmenin kazanıldığı, çalgıya ilişkin literatürün geçmişe nazaran sayıca artış gösterdiği ve bu artışın devam ettiği görülmüştür.

Çalgıya yönelik hazırlanan bu çalışmaların sayısındaki ciddi yükselmenin ise, araştırmacılar için bağlama/saz çalgısına ilişkin farklı konularda ve alt başlıklarda hazırlanmış çok sayıdaki bibliyografya ihtiyacını gündeme getirdiği söylenebilir.

"Bibliyografik eserler, araştırmacıya ilgi duyduğu konu hakkında zaman kaybetmeden, en kısa yoldan güvenilir kaynaklara ulaşma imkânı sağlar" (Aksu, 2020, s. 1). "Ayrıntılı ve titiz bir araştırma sonucu ortaya çıkan bibliyografyalar, bir yandan araştırma yapacaklara kaynak bulma hususunda katkı sağlarken diğer yandan ilgili çalışmaların hangi aşamada olduğunu, hangi konulara yoğunlaştığını ve nelerin eksik kaldığını ortaya koymaktadır" (Selçuk, 2019, s. 58). Ek olarak, alandaki çalışmalardan ilgilileri haberdar etmek, alandaki eksikliklere işaret etmek, zaman, emek tasarrufu ve pratiklik sağlamak, tekrara düşmeyi önleyerek orijinaliteyi sağlamak ve arttırmak gibi hususlar, bibliyografyaların sağladığı diğer avantajlar arasında sayılabilir.

Bağlama/Saz çalgısı alanyazını çerçevesinde ise bibliyografya çalışmalarının oldukça sınırlı sayıda olduğu görülmektedir. Literatürde yer alan önemli bir bibliyografya denemesi Önal (2018)'a aittir. Önal, "*Bağlama' Konulu Tezlerin Bibliyometrik Analizi*" ismini taşıyan bu makalesinde 'Bağlama' çalgısı üzerine hazırlanmış yüksek lisans, doktora ve sanatta yeterlik tezlerini belli değişkenler aracılığıyla incelemeye tabi tutmuştur. Bu çalışma, sadece 1995-2017 yılları arasında üretilen ve lisansüstü tezlerle sınırlandırılan bir örnekleme gerçekleştirilmiştir.

Bu açıdan, bağlama/saz çalgısına ilişkin farklı kapsamlarda hazırlanmış bibliyografya çalışmalarının, başta bağlama eğitimi/öğretimi alanında çalışanlar olmak üzere Türk Müziği, Türk Halk Müziği ve halk çalgıları odağında faaliyet yürüten araştırmacılar için önemli katkılar sağlayacağı düşüncesinden hareketle bu araştırma hazırlanmıştır.

Yöntem

Betimsel tarama modelinin kullanıldığı araştırmada, doküman analizi yöntemi benimsenmiştir. Tarama modellerinde geçmişte ya da hâlen var olan bir durumu olduğu şekliyle betimlemek amaçlanır (Karasar, 2006, s. 77).

Bağlama/Saz çalgısına ilişkin hazırlanan lisansüstü tezlere Yüksek Öğretim Kurumunun Ulusal Tez Merkezi isimli sitesinden, makalelere TUBİTAK Dergipark portalından ve Google Scholar sitesinden, bildirilere, kitaplara ve kitap bölümlerine gerçek erişimle ve kaynakça taraması yoluyla ulaşılmıştır. Erişilen kaynaklar içerik analizine tabi tutulmuştur. “İçerik analizi, birbirine benzeyen verileri belirli kavramlar ve temalar çerçevesinde bir araya getirmek ve bunları okuyucunun anlayabileceği bir biçimde düzenleyerek yorumlamayı amaçlar” (Yıldırım vd. 2011, s. 227).

Ulaşılan her eserin kaynakçası ayrıca incelemeye tabi tutularak verilerin zenginleştirilmesi amaçlanmıştır. Periyodik yayın yapan dergilerin arşivleri taranmış ayrıca ulaşılabilen yayın sahibi bazı akademisyenlerle yapılan görüşmeler aracılığıyla eserlerin künyelerinin teyit edilmesi ve bibliyografyanın kapsayıcılık niteliğinin artırılması sağlanmıştır.

Örgün eğitim kurumlarına yönelik hazırlanmış ders kitaplarının kapsam dışı tutulduğu bu çalışmada, elde edilen veriler okuyucuya; lisansüstü tezler, makaleler, bildiriler/bildiri tam metinleri, kitaplar, kitap bölümleri ve öğretim materyalleri şeklinde altı başlıkta sunulmuştur. Nota kitapları/albumleri, egzersiz-etüt içerikli kitap çalışmaları, bağlama metotları, spesifik konulardaki öğretici kitaplar ve bağlama/saz öğretimine yardımcı yazılı materyallerin tamamı öğretim materyalleri başlığının altında değerlendirilmiştir.

Bulgular

Lisansüstü tezler

- 1.Açar, Y. (2019). *Bağlama eğitiminde kullanılan notasyonların öğrencilerin deşifre başarısına etkisi*. (Yayımlanmamış doktora tezi), İnönü Üniversitesi, Malatya.
- 2.Açıkalın, G. (2018). *Güzel sanatlarda bağlama eğitiminin incelenmesi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Haliç Üniversitesi, İstanbul.
- 3.Açıkgöz, S. (2017). *Ankara yöresinde bağlama düzeni ile icra edilen ezgilerin çalım tekniklerinin incelenmesi*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Haliç Üniversitesi, İstanbul.
- 4.Açın, S. Y. (1998). *Türk Halk Müziği sazlarından bağlama ve kemanenin son yapım teknikleri* (Yayımlanmamış sanatta yeterlik tezi), İstanbul Teknik Üniversitesi, İstanbul.
- 5.Akaltan, A. (2017). *Bağlama gövdesinin akustik analizi ve incelenmesi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Bahçeşehir Üniversitesi, İstanbul.
- 6.Akçalı, C. (2012). *Bağlama metotlarının çeşitli değişkenler açısından değerlendirilmesi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Kırıkkale Üniversitesi, Kırıkkale.
- 7.Akdağ, A. K. (2013). *Bağlama çalgısında pozisyon yaklaşımları ve kromatik pozisyon yaklaşımının bağlama ve bozuk düzeninde incelenmesi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Haliç Üniversitesi, İstanbul.
- 8.Akıncı, D. (2014). *Bam telinin bağlamanın icrasına katkıları* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Haliç Üniversitesi, İstanbul.
- 9.Aktaş, B. (1999). *Bağlamalarda balkon uygulamasıyla ses tablosunda meydana gelen değişiklikler* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), İstanbul Teknik Üniversitesi, İstanbul.
- 10.Alan, M. (2012). *Bozuk düzeni bağlama öğretiminde başlangıç düzeyine yönelik bir model önerisi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Haliç Üniversitesi, İstanbul.
- 11.Algı, S. (2006). *Üniversitelerimizin eğitim fakültelerine bağlı müzik eğitimi ana bilim dallarında bağlamada yöresel tezene tavırlarının kullanım durumlarına yönelik bir çalışma* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Selçuk Üniversitesi, Konya.

- 12.Algi, S. (2013). *Müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda geleneksel Türk Sanat Müziği destekli bağlama öğretiminin öğrencilerin bağlama çalma becerisi ve tutumlarına etkisinin incelenmesi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Necmettin Erbakan Üniversitesi, Konya.
- 13.Alp, M. (2018). *Bağlama enstrümanında ağaç tekne büyüklüğünün akustiğe etkisi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- 14.Apaydın, A. K. (2019). *Bağlamada eser yorumlama teknikleri ve bağlama eğitiminde kullanılabilirliğinin değerlendirilmesi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Necmettin Erbakan Üniversitesi, Konya.
- 15.Asiltürk, O. (2009). *Türkiye'de bağlama başlangıç eğitimi için hazırlanmış metotların içerik açısından değerlendirilmesi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Gazi Üniversitesi, Ankara.
- 16.Ayşan, K. (1999). *Türkiye'de müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda bağlama eğitimi ve sorunları* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Karadeniz Teknik Üniversitesi, Trabzon.
- 17.Ayyıldız, S. (2018). *Saz (bağlama) icrasında parmak vurma tekniği kullanarak ezgi kalıplarını üretme yöntemleri* (Yayımlanmamış doktora tezi), İstanbul Teknik Üniversitesi, İstanbul.
- 18.Başbuğ, Ç. (2020). *Bağlama metotlarında/kitaplarında görülen farklı terim ve simgelerin bağlama eğitiminde kullanılma durumları* (Yayımlanmamış doktora tezi), Necmettin Erbakan Üniversitesi, Konya.
- 19.Baysal, A. O. (2013). *Performing traditions of the Teke Region's üçtelli and bağlama without plectrum: The musical change in bağlama music of Turkey since the 1990s* (Unpublished m. a. thesis), Istanbul Technical University, Istanbul.
- 20.Benli, Y. (2016). *Bağlama resitali: Bağlama'da ileri icra niteliğinin, Alevi müziği ve kültürünün yaygınlaşmasına etkisi* (Yayımlanmamış sanatta yeterlik tezi), Haliç Üniversitesi, İstanbul.
- 21.Beydüz, Y. Z. (1998). *Bağlamada boyut farklılıklarının icrada yarattığı sorunlar ve çözümleri* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), İstanbul Teknik Üniversitesi, İstanbul.
- 22.Beyter, E. (2013). *Mehmet Erenler'in bağlama icrasının altı zeybek üzerinde analizi ve notaya aktarılması* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Haliç Üniversitesi, İstanbul.
- 23.Bozkır, B. (2002). *Bağlama malzeme-tını ilişkisi ve dinamik analizler* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Ege Üniversitesi, İzmir.
- 24.Börekcı, A. (2016). *Bağlamada yöresel icra teknikleri eğitime yönelik etüt egzersiz ve ön alışturmalar*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Gazi Üniversitesi, Ankara.
- 25.Copçuoğlu, M. (1993). *İstanbul'da profesyonel bağlama yapımcıları ve teknik özellikler* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), İstanbul Teknik Üniversitesi, İstanbul.
- 26.Coşgun, İ. (1991). *Bağlama çalgısında ses tablasının incelenmesi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), İstanbul Teknik Üniversitesi İstanbul.
- 27.Çalışkan, F. (2018). *Kapasite alanları: Bağlamada el ile çalma* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), İstanbul Teknik Üniversitesi, İstanbul.
- 28.Çiçekçioğlu, Ü. (2017). *Bağlama yapımında yenilikçi yaklaşımlar* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Ege Üniversitesi, İzmir.
- 29.Çoğulu, T. (2010). *Bağlama tekniklerinin klasik gitar icrasına uyarlanması* (Yayımlanmamış doktora tezi), İstanbul Teknik Üniversitesi, İstanbul.
- 30.Dalak, H. C. (2018). *Savaş Ekici'nin bağlama eğitimi yöntem ve teknikleri metodunun hedef ve hedef davranışlar yönünden incelenmesi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Cumhuriyet Üniversitesi, Sivas.
- 31.Daş, O. (2019). *Müzik kurslarında verilen bağlama eğitimi durumunun incelenmesi (Ankara ili örneği)* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Gazi Üniversitesi, Ankara.
- 32.Delen, H. (2017). *Bağlama mikrofonlama teknikleri ve kompresör kullanımının müzik teknolojileri eğitimine katkıları* (Yayımlanmamış doktora tezi), Necmettin Erbakan Üniversitesi, Konya.

- 33.Demir, B. (2008). *Bağlama düzeninde icra edilen ezgilerde değişik çalma tekniklerinin incelenmesi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Gazi Üniversitesi, Ankara.
- 34.Demir, M. (2014). *Ortaokul 6, 7 ve 8. sınıf öğrencilerinin müzik derslerinde bağlama çalgısının kullanımına ilişkin görüşleri* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Burdur.
- 35.Demir, O. (2002). *Bağlamadaki eşik sistemi üzerinde yeni uygulama* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), İstanbul Teknik Üniversitesi İstanbul
- 36.Demirel, Ş. (1995). *Bağlama öğretim yöntemleri üzerine bir araştırma* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Selçuk Üniversitesi, Konya.
- 37.Demirkaya, E. (2015). *Müzik eğitimi ana bilim dallarında bireysel çalgı bağlama derslerinde Konya tavrının öğretilme durumu* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Necmettin Erbakan Üniversitesi, Konya.
- 38.Ekim, G. (2002). *Bağlamanın tarihsel gelişimi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Ege Üniversitesi, İzmir.
- 39.Erdiş, E. (2006). *Bağlamanın akustik açıdan incelenmesi ve geliştirilmesine ilişkin yeni yaklaşımlar* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Cumhuriyet Üniversitesi, Sivas.
- 40.Eroğlu, S. (2018). *Bağlama çalıp söyleyen kadınların müzik performansının toplumsal cinsiyet açısından incelenmesi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), İstanbul Teknik Üniversitesi, İstanbul.
- 41.Erzincan, M. (2006). *Türk Halk Müziği'nde uyarlama kavramı ve bağlamaya uyarlanan dört zeybek ezgisi üzerinde müzikal analiz* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Haliç Üniversitesi, İstanbul.
- 42.Gereken, S. E. (2020). *Bağlamada/Sazda misket düzeni için egzersiz ve etütlere dayalı öğretim modeli önerisi ve öğrenci başarısına etkisi* (Yayımlanmamış doktora tezi), Necmettin Erbakan Üniversitesi, Konya.
- 43.Göktaş, U. (2016). *Toplu bağlama icralarının estetik, uyum ve icra birlikteliği açısından değerlendirilmesi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Atatürk Üniversitesi, Erzurum.
- 44.Güdek, H. C. (2019). *Bağlama gövdesinin akustik olarak yeniden düzenlenmesi üzerine öneri; kayıt teknolojileri ile tınsal değerlendirmesi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Bahçeşehir Üniversitesi, İstanbul.
- 45.Güldağ, M. (2005). *Bağlama yapımı* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Ege Üniversitesi, İzmir.
- 46.Güler, E. (2017). *Uzun sap bağlama ve tanburun organolojik ve icra özellikleri açısından karşılaştırılması* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Atatürk Üniversitesi, Erzurum.
- 47.Gündüz, Ü. (2019). *Müzik öğretmenliği bireysel çalgı eğitimi (bağlama) dersine yönelik öğretim elemanları görüşleri* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), İnönü Üniversitesi, Malatya.
- 48.Güneş, İ. (2017). *2000-2015 yılları arasında yayınlanmış bağlama metotlarının lisans düzeyinde bağlama öğretimine uygunluğunun incelenmesi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Cumhuriyet Üniversitesi, Sivas.
- 49.Güngör, N. (2017). *Güzel sanatlar liseleri başlangıç düzeyi bağlama öğretimine yönelik öğretim elemanı görüşlerinin incelenmesi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, Niğde.
- 50.Haşhaş, S. (2013). *Bağlama eğitiminde bağlama tutuş, mızrap (Tezene) tutuş-vuruş yönlerinin yeri ve önemi üzerine bir inceleme* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Atatürk Üniversitesi, Erzurum.
- 51.İkiz, F. (2010). *İstanbul'da yaygın eğitimde görülen bağlama öğretim problemleri* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), İstanbul Teknik Üniversitesi, İstanbul.
- 52.İnanıcı, M. K. (2013). *Hanon metodundaki 1 numaralı egzersizin bağlamaya uyarlanması* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Atatürk Üniversitesi, Erzurum.
- 53.İnanıcı, M. K. (2017). *Bağlama eğitiminde yöresel tavırların öğretimine yönelik bir model önerisi* (Yayımlanmamış doktora tezi), İnönü Üniversitesi, Malatya.
- 54.Işık, H. (2008). *İlköğretim ve ortaöğretimde görev yapan müzik öğretmenlerinin bağlama kullanımlarının incelenmesi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Gazi Üniversitesi, Ankara.

- 55.İşıldar, Z. (2004). *Bağlama metotlarının çalgı eğitimi bakımından değerlendirilmesi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Uludağ Üniversitesi, Bursa.
- 56.Kaptan, Z. (2007). *Ülkemizde bağlama ve klasik gitarın sanatsal ve öğretsel süreçler açısından karşılaştırmalı olarak incelenmesi* (Yayımlanmamış doktora tezi), Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Bolu.
- 57.Karacan, N. (2006). *Bağlamada mızrap tekniğinin öğretiminde icrayı kolaylaştırıcı unsurlar* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), İstanbul Teknik Üniversitesi, İstanbul.
- 58.Karaelma, B. (2003). *Orta Asya'dan Anadolu'ya kopuzun (bağlamanın) tarihi seyri* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Atatürk Üniversitesi, Erzurum.
- 59.Karahan, C. (1996). *Bağlama müziğine ilişkin eserlerin seslendirilmiş biçimi ile yazılışı arasındaki farklılıklar -incelenmesi, sınanması, değerlendirilmesi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Gazi Üniversitesi, Ankara.
- 60.Karayas, O. (2016). *Eğitim fakültesi güzel sanatlar eğitimi bölümü müzik eğitimi anabilim dallarındaki okul çalgıları "bağlama" dersi öğretim elemanlarının derse yönelik görüşlerinin incelenmesi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Pamukkale Üniversitesi, Denizli.
- 61.Kasymkulova, G. (2017). *Kırgızistan müzik eğitiminde kullanılan komuz çalgısının Türkiye müzik eğitiminde kullanılan benzer çalgılar ile karşılaştırılması (Bağlama ailesi çalgıları örneği)* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Gazi Üniversitesi, Ankara.
- 62.Kaya, G. (2019). *Bağlama/Saz için yazılmış etüt ve egzersiz içerikli eğitim/öğretim materyallerinin çeşitli değişkenler aracılığıyla incelenmesi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Necmettin Erbakan Üniversitesi, Konya.
- 63.Kaya, G. E. (1993). *Bağlama metotlarının karşılaştırmalı yöntemle incelenmesi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Ege Üniversitesi, İzmir.
- 64.Kınık, M. (2010). *Güzel sanatlar fakülteleri müzik bölümlerinde bağlama dersi başlangıç düzeyine yönelik öğretim programı önerisi* (Yayımlanmamış doktora tezi), Selçuk Üniversitesi, Konya.
- 65.Kıran, N. (1992). *Zeminhara şubesinde bağlama ile gezinti çeşitlemeleri* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), İstanbul Teknik Üniversitesi, İstanbul.
- 66.Kızıler, Z. G. (2007). *Bağlamadaki Şelpe tekniği yeni uygulamalarının armonik ve melodik yönden analizi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Başkent Üniversitesi, Ankara.
- 67.Koç, A. (2000). *Bağlama eğitiminde görülen problemler ve bunların çözüm yolları* (Yayımlanmamış sanatta yeterlik tezi), İstanbul Teknik Üniversitesi, İstanbul.
- 68.Köygülü, B. (2017). *Bağlama eğitiminin Belçika Türk toplumuna kazandırdıkları* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Haliç Üniversitesi, İstanbul.
- 69.Kurubaş, B. (2015). *Mesleki müzik eğitimi veren kurumlarda yöresel bağlama tavırlarının öğretimine yönelik değerlendirmeler* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Atatürk Üniversitesi, Erzurum.
- 70.Markoff, I. (1986). *Musical theory, performance and the contemporary bağlama specialist in Turkey* (Doctoral Dissertation), University of Washington, UMI Publishing, USA.
- 71.Mert, B. (2018). *Geçmişten bugüne yeni anlatım olanaklarıyla bağlama* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, İstanbul.
- 72.Oral, M. (2010). *Bağlamada belli başlı yöresel tavırların icrasında bozuk düzen ile bağlama düzeni arası transpozisyonda oluşan duyum farklılıkları* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Haliç Üniversitesi, İstanbul.
- 73.Önal, H. (1990). *Bağlama öğretimine giriş* (Yayımlanmamış sanatta yeterlik tezi), Selçuk Üniversitesi, Konya.
- 74.Özata, C. (2019). *Başlangıç düzeyi bağlama eğitiminde 'Programlı öğretim modeli'nin çalma performansına etkisi: Halk eğitim merkezi örneği* (Yayımlanmamış doktora tezi), İzzet Baysal Üniversitesi, Bolu.
- 75.Özdek, A. (2005). *Bağlama'nın ilköğretim II. kademe sınıflarındaki müzik eğitiminde kullanımına yönelik bir çalışma* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Selçuk Üniversitesi, Konya.

76.Özdemir, M. A. (1992). *Bağlamanın solo bir çalgı olarak çok sesli kullanımı* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Marmara Üniversitesi İstanbul.

77.Özer, L. (2019). *Yurtdışında yaşayan ortaokul öğrencilerinin bağlama (saz) eğitimi yoluyla edindiği kazanımların değerlendirilmesi (Bişkek-Kırgızistan örneği)* (Yayımlanmamış doktora tezi), Necmettin Erbakan Üniversitesi, Konya.

78.Parlak, E. (1998). *Türkiye'de el ile (tezenesiz) bağlama çalma geleneği ve çalgı teknikleri* (Yayımlanmamış sanatta yeterlik tezi), İstanbul Teknik Üniversitesi, İstanbul.

79.Sancak, E. (2019). *Türk Halk Müziği'nde bas bağlamanın tarihi,yapısı ve icrası* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Gazi Üniversitesi, Ankara.

80.Sarı, M. C. (2019). *Müzik performansının yeniden üretimi bağlamında geleneğin yeniden inşası ve icadı: Bağlama çalgısı örneği* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Uludağ Üniversitesi, Bursa.

81.Satar, Ö. (2012). *Türk Halk Müziği eserlerinin bağlama ile çalışılmasında karşılaşılan teknik güçlükler ve çözüm önerileri* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Niğde Üniversitesi, Niğde.

82.Sayan, Ü. (2011). *Milli Eğitim Bakanlığı halk eğitim merkezleri 100 saatlik temel bağlama ve 150 saatlik ileri düzey bağlama kursunun ünitelendirilmiş yıllık planının değerlendirilmesi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Haliç Üniversitesi, İstanbul.

83.Sözen, İ. (2002). *Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri'nde bağlama eğitimi ve çoksesli yapılanma çalışmalarının bu sürece yansımaları* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Bolu.

84.Sözen, İ. (2012). *İşbirlikli öğrenme yaklaşımı ile yapılan toplu bağlama öğretiminin performans ve tutuma etkisi* (Yayımlanmamış doktora tezi), İzzet Baysal Üniversitesi, Bolu.

85.Sungur, İ. Ş. (2019). *Bağlama/Saz için yazılmış eğitim-öğretim materyallerinde nüans ve dinamik işaretlerinin kullanımı üzerine bir içerik analizi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Necmettin Erbakan Üniversitesi, Konya.

86.Sülünoğlu, U. (2018). *TRT repertuarındaki semah notalarının tavır yönünden analizi ve bağlama düzenine uyarlanması* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Hacettepe Üniversitesi, Ankara.

87.Şahin, C. (2016). *Temel bağlama eğitiminde kullanılan bağlama türüne yönelik uzman görüşleri* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, Niğde.

88.Şayan, C. (2016). *Dede Sazı yapım tekniği* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Haliç Üniversitesi, İstanbul.

89.Şen, S. (2019). *Güzel sanatlar liselerinde bağlama eğitimi ve öğretiminde karşılaşılan problemler ve çözüm önerileri* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Cumhuriyet Üniversitesi, Sivas.

90.Tanyeri, B. (2014). *Bağlamanın elektronik ortama aktarım sürecinin incelenmesi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), İnönü Üniversitesi, Malatya.

91.Tarım, C. (2008). *Milli Eğitim Bakanlığı Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri'nde bağlama eğitimi ile ilgili alıştırmalar ve etütler* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Haliç Üniversitesi, İstanbul.

92.Taydaş, K. (2011). *Geleneksel çalgılarımızdan bağlamanın dijital kayıt ortamlarına aktarılmasına ilişkin yaklaşımlar* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Cumhuriyet Üniversitesi, Sivas.

93.Töredi, M. C. (2019). *Orta Anadolu Abdalları'nda bağlamanın yeri* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Haliç Üniversitesi, İstanbul.

94.Turgut, H. G. (2018). *Halk eğitim merkezi bağlama eğitimi kurslarına katılan kursiyerlerin memnuniyet düzeylerinin belirlenmesi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Necmettin Erbakan Üniversitesi, Konya.

95.Türkoğlu, Ö. (2005). *Bağlama eğitiminde etüt ve egzersizlerin gerekliliği üzerine bir çalışma* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Selçuk Üniversitesi, Konya.

96.Ünver, M. G. (2013). *Harmanlanmış öğrenmenin bağlama enstrümanı eğitimindeki etkilerinin incelenmesi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Gazi Üniversitesi, Ankara.

97.Varlı, E. (2011). *Bağlama çalgısında "Do eksenli" düzende resital* (Yayımlanmamış sanatta yeterlik tezi), Haliç Üniversitesi, İstanbul.

98.Yaşar, S. (2011). *Temel bağlama öğretiminde kullanılmakta olan ve önerilen tezene tekniğinin öğrencilerin bağlama çalma becerilerine etkisinin incelenmesi* (Yayımlanmamış sanatta yeterlik tezi), Afyon Kocatepe Üniversitesi, Afyonkarahisar.

99.Yener, A. S. (2013). *Bağlamada geleneksel tavırlar ve eşritimlilik* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), On Dokuz Mayıs Üniversitesi, Samsun

100.Yeşilyurt, R. (2015). *Uzun sap bağlama enstrümanındaki mevcut perde sistemiyle hüzzam makam dizisinin seslendirilmesinde ortaya çıkan problemler ve çözüm önerileri* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Atatürk Üniversitesi, Erzurum.

101.Yiğiter, M. E. (2017). *Bağlama öğretiminde bozlak icrasına yönelik bir alıştırma modeli ve uygulamadaki görünümü (Orta Anadolu bölgesi örneği)* (Yayımlanmamış doktora tezi), Gazi Üniversitesi, Ankara.

102.Yıldırım, Z. (2019). *Kemençe, tanbur, ud, kanun ve bağlama çalgılarının 20. yüzyılda geçirdiği fiziksel değişimler* (Yayımlanmamış doktora tezi), İstanbul Teknik Üniversitesi, İstanbul.

103.Yıldız, E. C. (2018). *Keskin yöresi bağlama icrasında görülen tezene kalıplarının bağlama öğretiminde kullanılması* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Gazi Üniversitesi, Ankara.

104.Yılığın, N. (1992). *Huzi makamında bağlama üzerinde taksim çeşitlemeleri* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), İstanbul Teknik Üniversitesi İstanbul.

105.Yılmaz, A. (2011). *Günümüzde profesyonel bağlama icrasında değişimler* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Haliç Üniversitesi, İstanbul.

106.Yılmaz, H. Ü. (2003). *Bağlama düzeyinde (La-Re-Mi) çeşitli pozisyonlar üzerinde geliştirici egzersiz ve eser uygulamaları* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), İstanbul Teknik Üniversitesi, İstanbul.

107.Yılmaz, Ö. (2015). *Makam, çok seslilik ve yöresel tavırlar kapsamında bağlamada düzenler* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Necmettin Erbakan Üniversitesi, Konya.

Makaleler

1.Akçalı, C. (2016). Bağlama metotlarının çeşitli değişkenler aracılığıyla incelenmesi. *Çevrimiçi Müzik Bilimleri Dergisi*, 1, 59-96.

2.Akın, B. (2020). Kopuzdan telli kur'an'a Türklerde kutsal sazın kutsal serüveni. *Türk Dünyası İncelemeleri Dergisi*, 20 (1), 135-162.

3.Algı, S., Önal, H. (2014). Müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda Geleneksel Türk Sanat Müziği destekli bağlama öğretiminin incelenmesi. *Sanat Eğitimi Dergisi*, 2 (1), 17-49.

4.Algı, S., Önal, H. (2017). Özengen müzik eğitimi veren kurumlarda bağlama öğretim yöntemleri. *Fine Arts*, 12 (2), 64-82.

5.Apaydın, A., Algı, S. (2020). Bağlama için yazılmış Zeki Atagür eserlerinin icra bakımından analizi. *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 9 (3), 2856-2880.

6.Ataman, S. Y. (1970). Bağlamacılık ve bağlama geleneği. *Musiki Mecmuası Aylık Müzikoloji Dergisi*, 10 İstanbul: Yörük Matb.

- 7.Ayyıldız, S., Parlak, E. (2018). The origin of parmak vurma (two-hand tapping) technique of Saz (Bağlama). *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 11(57), 889-894. doi: 10.17719/jisr.2018.2498
- 8.Baysal, A. O., Altınbüken, E. (2019). Analytical approaches to harmonic practices in şelpe performing of Saz/Bağlama. *Porte Akademik Müzik ve Dans Araştırmaları Dergisi*, 18-19, 9-23.
- 9.Börekçi, A., Dalkıran, E. (2019). Bağlama eğitimine yönelik örnek eser analizi modeli. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 51, 60-89.
- 10.Karahan, C. (2011). Orta Anadolu bölgesi bağlama sesleyiciliğine dair tavrılar bağlamında eşritimli yapıların incelenmesi. *e-Journal of New World Sciences Academy*, 6(2), 311-336.
- 11.Çakırer, H. S., Kınık, M. (2014). Güzel Sanatlar Fakülteleri müzik bölümlerinde bağlama dersi başlangıç düzeyi öğretim elemanı görüşleri. *Akdeniz Sanat*, 7.
- 12.Çayır, K. (2011). Çankırı Yaran Meclisi'nde bağlamanın rolü *Çankırı Karatekin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 2 (2), 79-92.
- 13.Çiçekçiöğlü, Ü., Alaskan, A. (2018). Bağlamada eşik yeri yüksekliği ve kapak montajı üzerine bir öneri. *Eurasian Journal of Music and Dance*, 13, 133-146.
- 14.Çınar, S. (2013). Geleneksel sazların kadın temsilcileri: Sipsipi, uyguncaklı düdük, delbek ve bağlama temsillerinde. *Rast Müzikoloji Dergisi*, 1 (1), 236-257.
- 15.Çoğulu, T. (2011). Klasik gitar için yapılmış türkü düzenlemelerinde ve bestelerde bağlama çalım teknikleri. *Uluslararası Kıbrıs Üniversitesi Folklor Edebiyat Dergisi*, 17(68), 153-165.
- 16.Dağıstan, A. (?). Taşeli Yöresi Tahtacıları ve Mengi bağlaması (Finfini). *Kültür Evreni Dergisi*.
- 17.Delen, H., Candan, H. İ. (2020). Bireysel çalgısı bağlama (saz) olan öğrencilerin müzikal etkinliklerde görev almasının çalgı eğitimine etkileri (Gaziantep Üniversitesi Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı Örneği). *Atlas Journal*, 6(27), 261-270.
- 18.Delen, H., Çakırer, H. S., Özdek, A. (2018). Bağlama mikrofonlama teknikleriyle ilgili uzman görüşler. *Fine Arts*, 13, 1-9.
- 19.Demir, M., Nacakcı, Z. (2016a). Ortaokul 6, 7 ve 8. sınıf öğrencilerinin müzik derslerinde bağlama çalgısının kullanımına ilişkin görüşleri. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 1, 172-181.
- 20.Demir, M., Nacakcı, Z. (2016b). Ortaokul müzik derslerinde öğretmenlerin bağlama kullanmasına yönelik öğrenci görüşlerinin coğrafi bölgelere göre karşılaştırılması. *Fine Arts*, 11 (4), 161-170.
- 21.Demirkaya, E., Özdek, A. (2019). Konya tezene tavrının öğretimine yönelik akademisyen görüşleri. *Fine Arts*, 14 (4), 261-283.
- 22.Durbilmez, B. (2010). Âşıklık geleneklerinde saz. *Milli Folklor*, 85, 148-158.
- 23.Ekim, G. (2019). Geçmişten günümüze bağlama ile ilgili resmi icra ve eğitim kurumundaki uygulamalar çerçevesinde bir değerlendirme. *Electronic Turkish Studies*, 14(4), 2235-2241.
- 24.Erdener, Y. (2005). Saz kopuzdan türemiş olamaz. *Folklor Edebiyat Dergisi*, 2 (81), 27-33.
- 25.Erdoğan, G. (2018). Sivas'ta bağlama yapımı ve ustaları. *Motif Akademi Halkbilimi Dergisi*, 11 (23), 77-89.
- 26.Eroğlu, S., Karahasanoğlu S., Çınar, S. (2018). Bağlamanın toplumsal cinsiyet açısından temsili. *Porte Akademik Müzik ve Dans Araştırmaları Dergisi*, 16.
- 27.Gereken, S. E., Özdek, A. (2020). Türkiye'de mesleki müzik eğitimi kurumlarında bağlama derslerinde misket düzeni öğretiminin akademisyen görüşleri aracılığıyla betimlenmesi. *Eurasian Journal of Music and Dance*, 16, 325-350. doi: 10.31722/ejmd.757543

- 28.Göktaş, U. (2020). Bağlama çalgısında nota-icra farklılıklarına sebep olan etkenler. *İnönü Üniversitesi Kültür ve Sanat Dergisi*, 6 (1), 77-91.
- 29.Güneygöl, G. (2020). Osmanlı müzik kaynaklarında bozuk-kara düzen çalgıları ve buzuki çalgısının karşılaştırılması. *Yegâh Musiki Dergisi*, 3 (1), 86-101.
- 30.Haşhaş, S. (2016). Bağlama öğretimi/öğreniminde geçmişten günümüze usta-çırak ilişkisi. *İnönü Üniversitesi Kültür ve Sanat Dergisi*, 2, 35-41.
- 31.Haşhaş, S. (2017). Bağlama icrasında geleneksellik ve yenilikçilik konuları üzerine genel bir değerlendirme. *İnönü Üniversitesi Kültür ve Sanat Dergisi*, 3, 87-96.
- 32.Haşhaş, S., İmik, Ü. (2016a). Bağlama öğretiminde tezene tutuş/vuruş yönlerinin yeri ve önemi. *İnönü Üniversitesi Kültür ve Sanat Dergisi*, 1 (2), 11-24.
- 33.Haşhaş, S., İmik, Ü. (2016b). Türk halk çalgı yapımcılığında yenilikçi denemeler: Cümba, yaylı bağlama, bas kabak kemane, kabak tekneli cura. *İnönü Üniversitesi Kültür ve Sanat Dergisi*, 2 (1), 93-106.
- 34.Haşhaş, S., İmik, Ü., Aydoğdu, C. (2015). Arguvan örnekleminde “Dede Sazı”nın organolojisi ve icra özellikleri. *Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 1, 169-180.
- 35.İmik, Ü., Haşhaş, S. (2014). Çalgı kalitesinin performans ve başarıya etkilerine yönelik görüşler “Bağlama Örneği”. *İnönü Üniversitesi Sanat ve Tasarım Dergisi*, 9, 59-68.
- 36.İnanıcı, M., Şengül, C . (2017). Hanon metodundaki 1 numaralı egzersizin bağlama eğitiminde kullanılabilirliği üzerine bir inceleme. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 21 (4), 1387-1396.
- 37.Kaptan, Z., Yöndem, S. (2010). Bağlama ve klasik gitarın öğretim süreçleri açısından karşılaştırmalı olarak incelenmesi. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*.
- 38.Karkın, M., Pelikoğlu, M., Haşhaş, S. (2014). Bağlama enstrümanının öğretim yöntemleri kapsamında yöresel tavırların değerlendirilmesi. *Süleyman Demirel Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Hakemli Dergisi ART-E*, 13.
- 39.Keleş, A. (2017). Suyu kaynağından içmek: Bağlama eğitiminde müzikal söylem. *Rast Müzikoloji Dergisi*, 5, 1655-1667.
- 40.Keleş, A. (2018). Bağlama eğitiminde kültürel kimliğin temsili: Şahkulu Sultan Dergahı örneği. *Alternatif Politika Dergisi*, 10 (1), 73-90.
- 41.Kınık, M. (2011). Türk Halk Müziği çalgı topluluklarının yapılanması ve bağlama. *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 30 (1), 211-234.
- 42.Kınık, M. (2013). Bağlama eğitiminde popüler müzik eserlerinden yararlanma: Orhan Gencebay örneği. *ODÜ Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi (ODÜSOBİAD)*, 4 (7), 128-136.
- 43.Kurt, N. (2016). Alevi-Bektaşî cemlerinde “Deste Bağlama” geleneği ve “Bağlama” adının kaynağı. *E.Ü. Devlet Türk Musikisi Konservatuvarı Dergisi*, 8, 43-62.
- 44.Kurubaş, B., Haşhaş, S. (2019). Orhan Gencebay bestelerinde öne çıkan yöresel bağlama tavırları. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 34, 541-555.
- 45.Oral, M., Deran, E. (2018). İki telli cura (ruzba) icrası aktarımı ve Âşık Nesimi Çimen’in bu bağlamda yeri. *Motif Akademi Halkbilimi Dergisi*, 11 (21), 53-68.
- 46.Önal, H. (2018). Bağlama konulu tezlerin bibliyometrik analizi (1995-2017). *Social Sciences Studies Journal*, 4 (19).
- 47.Özdemir, M. A. (1990). Bağlama ailesinde standartlık sorunu. *Folklor Halk Bilimi Dergisi*, 4 (39), 32.

- 48.Özer, L., Özdek, A. (2020). Yurtdışında yaşayan ortaokul öğrencilerinin bağlama/saz eğitimi yoluyla edindiği kültürel kazanımlar. *Karadeniz Uluslararası Bilimsel Dergi*, 46, 85-104.
- 49.Özgül, V. (2002). Bağlamada standartlaşma ve yapılması gereken çalışmalar. *Halkbilim Dergisi ODTÜ Türk Halk Bilimi Topluluğu Yayını*, 17.
- 50.Öztürk, O. M. (2009). Onyediden Yirmidört'e: Bağlama ailesi çalgıları ve geleneksel perde sistemi. *Cyprus International University Folklor ve Edebiyat Dergisi*, 15 (58).
- 51.Sancak, E. (2019). Türk Halk Müziği'nin yeni bir çalgısı bas bağlama. *Yegâh Müziği Dergisi*, II (1), 41-68.
- 52.Stokes, M. (1992). The Saz and Electrosaz in Urban Turkish Folk Music. *British Journal of Ethnomusicology*, 1, 89-102.
- 53.Şen, Y. (2010). Türk Müziği eğitiminde bağlamanın yeri ve önemi. *Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü Dergisi*, 4, 161-167.
- 54.İmİK, Ü., Haşhaş, S. (2015). Görsel ve işitsel medya araçlarının bağlama sazının öğreniminde kullanımı. *İnönü Üniversitesi Kültür ve Sanat Dergisi*, 1 (1), 31-40 doi: 10.22252/ijca.105020
55. Terzioğlu, A. M., Akkaş, S. (2020). Uzun sap bağlama öğretimi için yazılmış metotların çeşitli değişkenler açısından karşılaştırılarak incelenmesi. *Uluslararası Eğitim Bilim ve Teknoloji Dergisi*, 6, 115.
- 56.Ünal, R. (1974). Saz düzenleri üzerine bir inceleme. *Türk Folklor Araştırmaları*, Cilt 1.
- 57.Yaşar, S. (2012). Temel bağlama öğretimi başlangıç düzeyine yönelik olarak önerilen tezene tekniğinin ezgi-eser çözümlemede öğrencilerin bağlama çalma becerilerine etkisinin incelenmesi. *Akademik Bakış Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler Dergisi*, 28.
- 58.Yaşar, S. (2015). Bağlama eğitiminde zeybek tezene tekniğinin temel öğretimine ilişkin bir çalışma. *Akademik Bakış Dergisi (e-dergi)*.

Bildiriler

- 1.Açın, C. (1983). *Standart bağlama ailesi ve bağlama düzenlerinin bağlamaya yapmış olduğu etkiler*. II. Milletlerarası Türk Folklor Kongresi Ankara.
- 2.Akdağ, A. K. (2016). *Eğitim- öğretim materyali olarak bağlama metotları ve uygulamaya ilişkin problemler*. Müzikte metodoloji ve müzikle iletişim uluslararası sempozyumu, İstanbul.
- 3.Algı, S. (2015). *Üniversitelerimizin eğitim fakültelerine bağlı müzik eğitimi ana bilim dallarında bağlamada yöresel tezene tavırlarının kullanım durumlarına yönelik bir çalışma*. Uluslararası Güzel Sanatlar Bilimsel Araştırma Günleri Sivas.
- 4.Altun, G., Nas, E. (2009). *Bir halk sanatı olarak bağlama yapımı ve Konya ili merkezinde bağlama üretiminin bugünkü durumu*. Halk Müziğinde Çalgılar Uluslararası Sempozyumu, İstanbul.
- 5.Atılğan, H. (2001). *Ülkemizde bağlama metodu ve bazı gerçekler*. 14-16 Aralık 2007, Müzikte 2000 Sempozyumu.
- 6.Ayyıldız, S., Baysal A. O. (2017). *Matrix System: A new analytical approach for adapting the use of chords into performing techniques of the bağlama without plectrum*. 4st International Conference on New Music Concepts (ICNMC 2017), Treviso, Italy.
- 7.Börekeçi, A., Nacakçı, Z. (2019). *Bağlamada transpoze icra sırasında 24 ton eşit tamperaman (24-TET) sisteminin uygulanabilirliği*. Uluslararası Sanat Kongresi.

- 8.Coşkun, K. (1984). *Bağlama ailesinin müzik eğitiminde kullanılması*. (7-9 Mayıs 1984).1. Ulusal Müzik Bilimleri Sempozyumu.
- 9.Çine, H. (1997). *Boğaz havaları ve üç telli bağlama*. V. Milletler Arası Türk Halk Kültürü Kongresi Halk Müziği, Oyun, Tiyatro, Eğlence, Seksiyon Bildirileri.
- 10.Delen, H. (2019). *Profesyonel ses kayıt stüdyolarında bağlama kayıtları esnasında yaşanan sorunlar üzerine bir araştırma*. International Congress of Science Culture and Education, Antalya.
- 11.Dinçkan, O. (2004). *Türkiye'de müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda bağlama çalgısının gerekliliği*. 1924-2004 Musiki Muallim Mektebinden Günümüze Müzik Öğretmeni Yetiştirme Sempozyumu (7-10 Nisan 2004). Isparta.
- 12.Eke, M. (2005). *Türk Halk Müziği'nde tavırlar, Konya ve Yozgat yöre ezgilerinin bağlama ile icraları*. Halk Kültürlerini Koruma Yaşatma ve Geleceğe Aktarma Uluslararası Sempozyumu, Kocaeli.
- 13.Ekici, S. (2001). *Bağlama metodu çalışmalarında yapılan yanlışlıklar ve çözüm önerileri*. Müzikte 2000 Sempozyumu, Ankara.
- 14.Ekici, S. (2016). *Bağlama eğitiminde kullanılan teknikler ve notasyon*. Uluslararası Nida Tüfekçi Bağlama Sempozyumu İstanbul
- 15.Eroğlu, S. (2017). *Bağlama icrasında kadın*. II. Uluslararası Bağlama Sempozyumu, Berlin-Deutschland.
- 16.Ersoy, İ. (2009). *Türkiye'de uluslaşma sürecinde bir simge olarak 'Bağlama'*. Motif Halk Oyunları Eğitim ve Öğretim Vakfı, 'Halk Müziğinde Çalgılar' Uluslararası Sempozyumu, 14-16 Aralık 2007, Kocaeli.
- 17.Erzincan, E. (2016a). *Bağlama çalgısına etimolojik bir yaklaşım bağlama düzeni (akordu) pozisyonları ile ortaya çıkan durumun ve duyumun performansa yansımaları*. Uludağ Üniversitesi Devlet Konservatuarı Müzikte Performans Uluslararası Sempozyumu, Bursa.
- 18.Erzincan, E. (2016b). *Bağlamadaki tezeneli ve tezenesiz (şelpe) icraya ilişkin metodik yöntemlerdeki sorunlar ve çözümlemeleri*. Müzikte Metodoloji ve Müzikle İletişim Uluslararası Sempozyumu, Şişli Meslek Yüksekokulu, İstanbul.
- 19.Erzincan, E. (2016). *Bir akort türü olarak bağlama düzeninde ortaya çıkan icra şeklinin bir çalgı olarak bağlama adlandırmasına etkisi*. Müzikte Performans Uluslararası Müzik Sempozyumu, Bursa.
- 20.Karahan, C. (2009). *Bağlama öğretiminde başlangıç aşamasına dair yeni bir yöntem*. 8. Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu (23-25 Eylül 2009), Samsun.
- 21.Kınık, M. (2005). *Bağlama eğitiminde etütsel çalışmaların önemi bu çalışmaların çalgı müziğinin gelişimine ve toplu icralarda uyuma olan etkisi*. Müzik Sempozyumu (14-16 Nisan 2005), Kayseri.
- 22.Koç, A. (2000). *Yirminci yüzyılın son dönemlerinde yaygın eğitimde kullanılan bağlama eğitim metotları ve yirmi birinci yüzyılda bu alandaki beklentiler*. Müzikte 2000 Sempozyumu.
- 23.Koç, A. (2005). *Yayınlanmış bağlama eğitim metotlarındaki yanlışlıklar*. 9. Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu, 4-5-6 Mayıs 2005, Van.
- 24.Koç, A. (2016). *Teknolojik gelişmeler ve sosyokültürel değişimler sarmalında günümüzde bağlama icracılığı*. 1. Uluslararası Nida Tüfekçi Bağlama Sempozyumu İstanbul.
- 25.Kurt, İ. (2003). *Bağlama ve bağlama ailesinin tanımlanmasındaki bazı sorunlar*. 10. İstanbul Türk Müziği Günleri Müzik Araştırmaları ve Folklor Derlemeleri Sempozyumu, İstanbul.
- 26.Kurt, N. (2018). *Alevi erkanında zâkir ve bağlama*. IV. Uluslararası Alevilik ve Bektaşilik Sempozyumu
- 27.Önal, H. (1997). *Bağlamadan derlenmiş eserlerin çalınış-yazılış farklılıkları*. 5. Milletlerarası Türk Halk Kültürü Kongresi Halk Müziği Oyun Tiyatro Eğlence Seksiyon Bildirileri.

- 28.Özavcı, K. (2015). *Orta Anadolu türküleri ve bozlak icrasında abdal düzeni kullanımının azalması ve sebepleri*. 1. Uluslararası Müzik ve Dans Kongresi, Diyarbakır.
- 29.Özdek, A. (2014). *TRT Türk Halk Müziği notaları ve bağlama eğitimi*. Uluslararası Müzik ve Sahne Sanatları Sempozyumu
- 30.Özdek, A. (2015). *Bağlama öğretimine dönük basılı materyallerde görece notasyona ilişkin bilgi ve uyarılar*. II. Uluslararası Güzel Sanatlar Bilimsel Araştırma Günleri (GUSBAG) (8-10 Nisan 2015), Sivas.
- 31.Özdek, A. (2016). *Günümüzde bağlama eğitiminde görülen problemler ve çözüm önerileri*. 1. Uluslararası Nida Tüfekçi Bağlama Sempozyumu, İstanbul.
- 32.Özdek, A. (2019). *Bağlama Saz ikilemine türkü metinleri ve halk edebiyatı üzerinden bir bakış*. Uluslararası Müzik ve Bilimler Sempozyumu.
- 33.Özdemir, M. A. (2016). *Bağlamanın eğitim/öğretim sürecinde kullanılabilecek materyallerin geliştirilmesi*. 1. Uluslararası Nida Tüfekçi Bağlama Sempozyumu, İstanbul.
- 34.Öztürk, O. M. (2005). *Bağlama benzeri çalgılarda gözlenen kimi ortak nitelikler ve kısa bir tarihçe*. *Anadolu nefesi bağlama* (25-29 Haziran 2002) Ankara.
- 35.Öztürk, O. M. (2007). *Onyedi'den Yirmidört'e: Bağlama Ailesi Çalgıları ve Geleneksel Perde Sistemi*. Motif Vakfı Uluslararası Halk Müziğinde Çalgılar Sempozyumu, 14-16 Aralık 2007, Kocaeli.
- 36.Öztürk, O. M. (2016). *Geleneksel bağlama icrasının gelişiminde üstadlık kültürünün rolü ve belirleyiciliği*. 1. Uluslararası Nida Tüfekçi Bağlama Sempozyumu, İstanbul.
- 37.Parlak, E. (2016). *Cumhuriyetin kuruluşundan günümüze sosyokültürel gelişmeler bağlamında yöntem ve yaklaşımlar açısından bağlama icrası ve eğitimi*. 1. Uluslararası Nida Tüfekçi Bağlama Sempozyumu İstanbul.
- 38.Parlak, E. (2016). *Cumhuriyetten günümüze bağlama icrası ekseninde gelişen yöntemler, Yaklaşımlar ve Eğitim*. Nida Tüfekçi Uluslararası Bağlama Sempozyumu, İstanbul.
- 39.Tarıkçı, A. (2012). *Microphone techniques for bağlama recording*. ATMM 2012 Proceedings, Ankara.
- 40.Taydaş, K. (2015). *Ses kayıt stüdyosu ortamında bağlama kaydı için yaklaşımlar*. II. Uluslararası Güzel Sanatlar Bilimsel Araştırma Günleri Sivas.
- 41.Yeğin, V., Sancak, E. (2011). *Samsunlu bağlama yapımcıları ve bu ustaların yapım sanatına katkıları*. Samsun Sempozyumu, Samsun.
- 42.Yener, S. (2009). *Geçmişten geleceğe bağlama*. İstanbul: Motif Vakfı Yayınları.
- 43.Yener, S. (2016). *Bağlamada eğitsel repertuar tespiti, geliştirilmesi ve uygulamaları*. 1. Uluslararası Nida Tüfekçi Bağlama Sempozyumu İstanbul.

Kitaplar

- 1.Açın, C. (2000). *Bağlama yapım sanatı ve sanatçıları*. İstanbul: Emek Basımevi.
- 2.Gerçek, İ. H., Haşhaş, S. (2009). *Türk Müziği'nde basit makamlar ve bu makamların bağlama sazında icrası*. İstanbul: Bakanlar Medya.
- 3.Hendrich, B. (2005). *Alevilikte sazın belleksel ve iletişimsel boyutları - Türkiye Kültürleri*. İstanbul: Tetragon Yayınları.
- 4.Karababa, H. (2005). *Nefesi bağlama- tarihçesi yapım aşamaları dünü bugünü ve yarını*. Ankara: Anadolu Medeniyetleri Kültür Merkezi Yayınları.

Kitap Bölümleri

- 1.Açın, C. (1992). Standart Bağlama Ailesi Ve Bağlama Düzenlerinin Bağlamaya Yapmış Olduğu Etkiler. S. Turhan (Ed.), *Türk Halk Müziği'nde Çeşitli Görüşler* (s. 397). Ankara: Kültür Bakanlığı.
- 2.Ataman, S. Y. (1993). Türk Halk Çalgılarına Ait Bilgiler Ve Bağlama Geleneği. S. Turhan (Ed.), *Türk Halk Müziği'nde Çeşitli Görüşler* (s 409-432). Ankara: Türk Tarih Kurumu Basımevi.
- 3.Eke, M. (2005). Bağlamanın Önemi. H. Karababa (Ed.), *Bağlama tarihçesi yapım aşamaları dünü bugünü ve yarını* (1. Baskı, s. 48-51). Ankara: Yurtrenkleri Yay.
- 4.Gül, Ç. (2005). Anadolu İnsanının Duygu Ve Düşüncesinin Temel Aracı: Bağlama. H. Karababa (Ed.), *Bağlama tarihçesi yapım aşamaları dünü bugünü ve yarını* (1. Baskı, s. 56-63). Ankara: Yurtrenkleri Yay.
- 5.Özbek, M. A. (2000). Türkiye'de Çalgı Eğitiminde Metod İhtiyacı Ve Bağlama Metodu. S. Turhan (Ed.), *Türk Halk Müziği'nde Çeşitli Görüşler* (s. 458-462). Ankara: T.C. Kültür Bakanlığı.
- 6.Özdek, A. (2019). Bağlama/Saz Ailesi. Vural, F. G., Vural, T. (Ed.), *Türk Musikisi Atlası* (Vol. 2). Ankara: Yeni Türkiye Yay.
- 7.Özdemir, U. (2020). "With or Without Bağlama?" A Religious Aesthetic Debate On 'Music' Performance In Funerals. Greve, M., Özdemir, U., Motika, R. (Ed.), *Aesthetic and Performative Dimensions of Alevi Cultural Heritage* (pp. 133-155). Baden: Orient-Institut Istanbul.
8. Varlı, Ö. D., Sari, M. C. (2017). The Re-Construction of Music Text on the Turkish Instrument Bağlama. G. Jachnichen (Ed.), *Series Of The Ictm Study Group On Musical Instruments*.
- 9.Öztürk, O. M. (2005). Bağlama Benzeri Çalgılarda Gözlenen Kimi Ortak Nitelikler Ve Kısa Bir Tarihçe. H. Karababa (Ed.), *Bağlama tarihçesi yapım aşamaları dünü bugünü ve yarını* (1. Baskı, s. 15-23). Ankara: Yurtrenkleri Yay.
- 10.Parlak, E. (2011). Anadolu Parmak Tekniği İle (Tezenesiz) Bağlama Çalma Geleneğinin Tarihsel Süreç İçerisindeki Gelişimi. Elbaş, O., Kalpaklı, M., Öztürk, O. M. (Ed.), *Türkiye'de Müzik Kültürü*. Ankara: Atatürk Kültür Merkezi Yayını.
- 11.Tura, Y. (1992). Bağlamadaki Perde Bağlarının Nispetleri Ve Bunlardan Doğan Ses Sistemi. S. Turhan (Ed.), *Türk Halk Müziği'nde Çeşitli Görüşler* (s. 313-322). Ankara: Kültür Bakanlığı.
- 12.Ünal, R. (2000). Türk Halk Musikimizde Bağlama Düzenleri. S. Turhan (Ed.), *Türk Halk Müziğinde Çeşitli Görüşler* (463). Ankara: Kültür Bakanlığı Yay.
- 13.Zeeuw, H. (2011). Evrim ve Standartizasyon Arasında Bağlama Ailesi. Elbaş, O., Kalpaklı, M., Öztürk, O. M. (Ed.), *Türkiye'de Müzik Kültürü*. Ankara: Atatürk Kültür Merkezi Yayını.

Öğretim Materyalleri

- 1.Acar, K. (?). *Türk Halk Musikisi Bağlama Metodu*. İstanbul: Ofset Matb.
- 2.Açıkgöz, O. (2017). *Bağlama Egzersizleri*. İzmir: Ege Üniversitesi Basımevi.
- 3.Açıkgöz, O. (2018). *Bağlama Esprileri* (Vol. 3. Baskı). İzmir: Ege Üniversitesi Basımevi.
- 4.Açıkgöz, O. (2020). *Bağlama Düzeni Egzersizleri* (Vol. 1. Baskı). Ankara: Kalkan Matb.
- 5.Akdağ, A. K. (2012a). *Bağlama Metodu I*. İstanbul: Pan Yay.
- 6.Akdağ, A. K. (2012b). *Bağlamada Düzenler ve Tezene Tavırları*. İstanbul: Pan Yay.
- 7.Akmaz, H. (2001). *Modern Bağlama Metodu Ritim Uygulamalı (Metronom) Bağlama-Bona-Solfej Eğitim Metodu*. Ankara: İnkans Ofset.

- 8.Akmaz, H. (2009a). *Çögür Metodu*. Denizli: Mengitan Matb.
- 9.Akmaz, H. (2009b). *Modern Bağlama Metodu*. İzmir: Yelin Müzik.
- 10.Altuğ, N. (1990). *Uygulamalı Temel Bağlama Eğitimi*. İzmir: Karınca Yay.
- 11.Altuğ, N. (1992). *Teknik Bağlama Eğitimi*. İzmir: Karınca Matb.
- 12.Altuğ, N. (1993). *Uygulamalı Temel Bağlama Eğitimi*. İzmir: Anadolu Matb.
- 13.Altuğ, N. (1997a). *Teknik Bağlama Eğitimi Usuller (Dağar 1)*. İzmir: Anadolu Matb.
- 14.Altuğ, N. (1997b). *Teknik Bağlama Eğitimi Usuller (Dağar 2)*. İzmir: Anadolu Matb.
- 15.Altuğ, N. (1997c). *Teknik Bağlama Eğitimi Usuller (Dağar 3)*. İzmir: Anadolu Matb.
- 16.Altuğ, N. (1997d). *Teknik Bağlama Eğitimi Usuller (Dağar 4)*. İzmir: Anadolu Matb.
- 17.Altuğ, N. (1999). *Uygulamalı Temel Bağlama Eğitimi*. İzmir: Anadolu Matb.
- 18.Arafat, Z. (2008). *Yeni Başlayanlar İçin Kısa Sap Bağlama Düzeni Metodu (Vol. 1. Baskı)*. Ankara: Nota Yay.
- 19.Sağ, A. Erzincan, E. (2009a). *Bağlama Metodu* İstanbul: Pan Yay.
- 20.Sağ, A. Erzincan, E. (2009b). *Bağlama Metodu Cilt I*. İstanbul: Pan Yay.
- 21.Sağ, A. Erzincan, E. (2009c). *Bağlama Metodu Cilt II*. İstanbul: Pan Yay.
- 22.Asan, V. (1976). *Bağlama Metodu*. İzmir: Kardeşler Matb.
- 23.Asan, V. (1979). *Saz Böyle Çalınır (Yeniden düzenlenmiş 2. Baskı)*. Isparta: Yeni Matb.
- 24.Asan, V. (1979). *Saz Böyle Çalınır İlk Başlayanlar İçin Saz Öğretim Metodu*. Isparta.
- 25.Atagür, Z. (2013). *Bağlama Egzersizleri*. Ankara: Sonsöz Gazetecilik Matb.
- 26.Atagür, Z. (2016). *Bağlama İçin Do Minör Egzersizler ve Tartımlar*. İstanbul Demos Yay.
- 27.Atagür, Z. (2017). *Bağlama Egzersizlerim ve Eserlerim*. İstanbul: Demos Yay.
- 28.Atagür, Z. (2020). *Bağlama Egzersizlerim ve Eserlerim (3 Baskı)*. İstanbul: Gülmat Matb.
- 29.Ataman, S. Y. (?). *Türk Halk Musikisi ve Bağlama Metodu: Yazı Ofset*.
- 30.Aydemir, G. (2010). *Bağlama Düzeni Metodu 1 (1. Baskı)*. İzmir: Birleşik Matb.
- 31.Aydemir, G. (?). *Bağlama Repertuarı (Karadüzen)*. İzmir: Birleşik Matb.
- 32.Boz, Ş. (1979). *Pratik Bağlama Metodu*. İstanbul: Milli Eğitim Basımevi.
- 33.Bulgurcu, Z. (?). *Bağlama İçin Akor Şemaları (Kısa ve Uzun Sap)*. Ankara: Yurtrenkleri Yay..
- 34.Kalender, C., Keskin, L. (2003). *Temel Bağlama Eğitimi*. Ankara: Arkadaş Yay.
35. Kalender, C., Keskin, L. (2010). *Bağlama Eğitimi Düzenler Ve Tavırlar*. Ankara: Arkadaş Yay.
- 36.Çağlar, A. (2017). *Telden Dile Bağlama Metodu I*. Ankara: EÇM Yay.
- 37.Çakan, Ö. (1983). *Notalı ve Pratik Bağlama Metodu*. İzmir: Ege Müzikevi.
- 38.Çakmak, H. (2015). *Çocuklar İçin Bağlama Metodu*. Ankara: İntro Yay.
- 39.Çiçek, N. (1998). *En Yeni Tekniklerle Bağlama Metodu*. İstanbul: ?
- 40.Çiçekçioğlu, Ü. (2006). *Kısa Sap Bağlama (Çögür) Metodu*. İzmir: Deniz Matb.
- 41.Çine, H. (1993). *Üç Telli Bağlama Metodu (Vol. Özel baskı)*. İzmir.
- 42.Değerli, T. (2002a). *Bağlama Metodu-1 (3. Baskı)*. İzmir: Etki Matb.
- 43.Değerli, T. (2002b). *Bağlama Metodu-2*. İzmir: Etki Matb.
- 44.Değerli, T. (2005). *Uzun Saplı Bağlama Metodu-1 (3. Baskı)*. İzmir: Değerli Yay.
- 45.Demirtaş, M. (2009). *Temel Bağlama Metodu*. Eskişehir: Gülen Ofset Matb.
- 46.Dinç, K. (2012). *Bağlama İçin Denemeler*. İstanbul: Pan Yayıncılık.

- 47.Doğan, İ., Sözen, A. (2007). *Bağlama Metodu 1* (1. Baskı). Ankara: Aktüel Basım Yay.
- 48.Durul, K. (2018). *Bağlamada Bozuk Düzen* (1. Baskı). İstanbul: İTÜ Yay. Cenkler Matb.
- 49.Durul, K. (?). *Bağlama Metodu-Bağlama Düzeni Temel Pozisyon*. İstanbul: Bemol Müzik Yay.
- 50.Ekici, S. (2000). *Bağlama İçin Etütler Ve Tezene Çalışmaları*. Gaziantep: Gaziantep Üniversitesi Yay.
- 51.Ekici, S. (2006). *Bağlama Eğitimi Yöntem Ve Teknikleri* (1. Baskı). Ankara: Yurtrenkleri Yayınevi.
- 52.Ekici, S. (2012). *Bağlama Eğitimi Yöntem Ve Teknikleri* (2. Baskı). Ankara: Yurtrenkleri Yayınevi.
- 53.Elmalı, D. (2015). *Bağlama Metodu* Ankara: İntro Yay.
- 54.Elmalı, D. (2017). *Karadüzen Bağlama Metodu Temel Düzeyde Bağlama Eğitimi*. Ankara: Beste Yay. Sözkeseen Matb.
- 55.Erzincan, E. (2019). *Bağlama İçin Besteler Bağlama, Bozuk, Misket ve Müstezat Düzenlerinde* (1. Baskı). İstanbul: Temkeş Yay. Ayhan Matb.
- 56.Gerekten, S. E. (2020). *Bağlamada/Sazda Karadeniz Tezene Kalıbı Çırpma Tekniği İçin Egzersizler Etütler Ve Karadeniz Türküleri*. İzmir: Duvar Yayınları.
- 57.Güldaş, A. T. (2012). *Bağlama Metodu Etütler-Pozisyonlar-Tavırlar*. İzmir: Ünal Ofset Matb.
- 58.Günday, A. (1979). *Bağlama Metodu*. İzmir: Anıt Matb.
- 59.Haşhaş, S. (2017). *Uzun Sap Bağlama Metodu*. Ankara: Gece Kitaplığı.
- 60.İpek, Y. (1974). *Kendi Kendine Saz Öğrenimi*. İzmir: Anıt Matb.
- 61.İpek, Y. (1982). *Kendi Kendine Saz Öğretimi*. İzmir: Üç el matbaası.
- 62.Kalender, C., Keskin, L. (2009). *Uzun ve Kısa Sap Bağlama Eğitimi Düzenler Ve Tavırlar* (2. Baskı). Ankara: Arkadaş Yayınevi.
- 63.Kaptan, Z. (2016). *Çocuklar İçin Bağlama Metodu*. Sivas: Esform Ofset.
- 64.Karahan, C. (2010). *Bağlama Öğretiminde Yeni Bir Yöntem*. Ankara: Okutman Yay.
- 65.Karahan, C. (2017). *Perde Perde Bağlama*. Ankara: Ankara Yay.
- 66.Karahasan, T. H. (1998). *Çöğür Metodu*. İstanbul: Bestem Musiki Yay.
- 67.Karahasan, T. H. (1999a). *Turkish Instrument Method Bağlama*. İstanbul: Bestem Müzik Publications.
- 68.Karahasan, T. H. (1999b). *Uzun Sap Bağlama Metodu Yeni Öğrenenler İçin Kolay ve Pratik Uygulamalı 1. bölüm*. İstanbul: Bestem Yay.
- 69.Karahasan, T. H. (2000). *Uzun Sap Bağlama Metodu (Kara Düzen) 3 cilt bir arada*. İstanbul: Yörem Müzik Yay.
- 70.Karahasan, T. H. (2003). *Buram Buram Anadolu Bağlama Metodu Karadüzen*. İstanbul: Alkım Yay.
- 71.Karahasan, T. H. (2008). *Kendi Kendime Öğreniyorum Karadüzen Bağlama Metodu*. İstanbul: Göksu ofset Matb.
- 72.Karahasan, T. H. (2010). *Kendi Kendime Öğreniyorum Karadüzen Bağlama Metodu*. İstanbul: Can Matb.
- 73.Kaya, G. E. (2005). *Bağlama Metodu*. İzmir: Ege Üniversitesi Basımevi.
- 74.Kaya, G. E. (2011). *Bağlama Metodu* (3. Baskı). İzmir: Ege Üniversitesi Basımevi Müd.
- 75.Kınık, M. (2011). *Bağlama İçin 100 etüt*. Ankara: Yayınevi Yay.
- 76.Koç, M. (1990). *Bozuk Düzen*. İstanbul: Toraman Müzikevi Yay.
- 77.Kurt, C. (2003). *Bağlama Düzeni Metodu 1. Kitap Bağlamaya Başlangıç*. Ankara: Kuloğlu Matb.
- 78.Kurt, C. (2009). *Bağlama Düzeni Metodu*. Ankara: Sistem Ofset Yay.
- 79.Kurt, C. (2014). *Bağlama Düzeni ve Metodu*. Ankara: CKMİ Müzik Merk.

- 80.Kurt, İ. (1989). *Bağlamada Düzen ve Pozisyon* (1. Baskı). İstanbul: Pan Yayıncılık.
- 81.Atalay, M. A., Alim, Y. K. (2004). *Pozisyonlarla Uzun Sap Bağlama Metodu* Bursa: Aktüel Yay.
- 82.Namlı, Z. Ç. (2016). *Bağlama : Bir Müzik Enstrmanı I*. İstanbul: Vizyon Yayıncılık.
- 83.Nartürk, V. (1983). *Pratik Bağlama Metodu*. Ankara: Neyir Matb.
- 84.Özaltay, D. (1983). *Bağlama Öğreniminde Devir*. İzmir: Efes Matb.
- 85.Özbek, M. (1988). *Türkiye'de Çalgı Eğitiminde Metot İhtiyacı Ve Bağlama Metodu*, Ankara.
- 86.Özdek, A. (2014). *Bağlama İçin Etüt Egzersiz Ve Eserler*. Ankara: Plaka Mat.
- 87.Özdemir, M. A. (2014). *Bağlama (Tambura) Albümü*. İstanbul: Gezegen Basım, Marmara Üniversitesi Yay. .
- 88.Özel, Ş. (1978). *Bağlama Metodu*. Ankara: Dağarcık Yay.
- 89.Özel, Ş. (1989). *Bağlama Metodu*. Ankara: Önder Matb.
- 90.Parlak, E. (2000). *Türkiye'de El İle (Şelpe) Bağlama Çalma Geleneği ve Çalış Teknikleri*. Ankara: TC Kültür Bakanlığı.
- 91.Parlak, E. (2001a). *El ile Bağlama Çalma Şelpe Tekniği Metodu* Ekin Yayınları.
- 92.Parlak, E. (2001b). *El İle Bağlama Çalma Şelpe Tekniği Metodu I*: Ekin Yayınları.
- 93.Parlak, E. (2002). *Şelpe Tekniği Metodu I* (2. Baskı). İstanbul: Aktüel Yay.
- 94.Parlak, E. (2005). *Şelpe Tekniği Metodu II*. İstanbul: Aktüel Yay.
- 95.Parlak, E. (2010). *Bağlama (Saz) Okulu: Schule Metodu*. Wilhelmshaven: Akustik Müzik Kitapları.
- 96.Saçan, A. (1998a). *Bağlama Düzeni Pozisyonlar-Teknikler Metodu*. İzmir: Senfoni Müzikevi.
- 97.Saçan, A. (1998b). *Bağlama Metodu*. İzmir: Çağdaş Matbaası.
- 98.Saçan, A. (2001). *Karadüzende Bağlama Eğitimi*. İzmir: Can Ofset.
- 99.Saçan, A. (2003). *Karadüzende Bağlama Eğitimi Temel Vuruşlar Tavırlar Düzenler Süslemeli Çalış Teknikleri Metodu*. İzmir Can Ofset.
- 100.Saçan, A. (2010). *Bağlama Öğretim ve Eğitim Metodu (uzun saplı)*. İzmir: Senfoni Müzik Yay.
- 101.Saçan, M. (1998). *Bağlama Öğrenim ve Eğitim Metodu*. İzmir Ofis-ser Matb.
- 102.Saçan, M. (1999a). *Bağlama Öğrenim ve Eğitim Metodu (Uzun saplı)* (Vol. 2. Baskı). İzmir: Ofis-ser Matb.
- 103.Saçan, M. (1999b). *Kısa Saplı Bağlama Metodu*. İzmir: Ofisser Matb.
- 104.Saçan, M. (2000). *Bağlama Öğrenim ve Eğitim Metodu (Uzun Saplı)*. İzmir: Bornova Can ofset.
- 105.Saçan, M. (2006). *Bağlama Öğrenim ve Eğitim Metodu*. İzmir: Meta Basım.
- 106.Sarıçiftçi, İ. (1965). *Uygulanmış Türküli Bağlama Metodu*. Konya: Nazımbey Basımevi.
- 107.Sarıçiftçi, İ. (1988). *Uygulanmış Temel Bağlama Eğitimi*. İstanbul.
- 108.Semiz, M. (1993). *Bağlama-1* Ankara: Evrensel Müzik.
- 109.Semiz, M. (1999). *Bağlama-2*. Ankara: Evrensel Müzik.
- 110.Sönmez, Z. (2009). *Bağlama Düzeni Metodu*. Ankara: Karaca Ofset.
- 111.Taptık, G. (1970). *Bağlama Büyük Metodu I*. Ankara: Güray Taptık Yay.
- 112.Taptık, G. (1972). *Bağlama Metodu*. İzmir: Anıt Matb.
- 113.Taptık, G. (1977). *Büyük Bağlama Metodu I-II-III*. Ankara: Senem Matb.
- 114.Taptık, G. (1982). *Bağlama Büyük Metodu*. Ankara: Ulus Matb.
- 115.Tekkuş, A. (1999). *Bağlama Metodu*. Kırşehir: Kırşehir Eğitim Araçları Ve Donanım Merkezi Müdürlüğü Yay.
- 116.Tuğcular, E. (1989). *Çok Sesli Türküler Dağarı*. Ankara: Büro 86 Yay.

- 117.Tuğcular, E. (2008). *İki Bağlama*. Ankara.
- 118.Turan, B. (1993). *Yeni Bağlama Metodu I*. İzmir: Bornova Can Ofset.
- 119.Turan, B. (1997). *Çöğür Metodu*. İzmir: Can Ofset.
- 120.Turan, B. (1999). *Okullarda Bağlama Eğitimi*. İzmir: Alkan okul Yay.
- 121.Tülek, K. (2018). *Bağlama Spielen/ Die gelppe-Technik*. Mainz: Schott Music.
- 122.Uludemir, M. (1991). *Okullarda Bağlama Çalma Metodu*. İzmir.
- 123.Ünaldı, Ş. (1966). *Bağlama Metodu*. İstanbul: Yaren Yay.
- 124.Yastıman, Ş. (1959). *Sazdan Düzenler*. İstanbul:
- 125.Yastıman, Ş. (1961). *Sazdan Bilgiler*. İstanbul.
- 126.Yastıman, Ş. (1975). *Sazdan Düzenler*. İstanbul: Dizerkonca Matb.
- 127.Yaşar, S. (2015). *Bağlama Öğretiminde Yöntem ve Teknikler*. Afyonkarahisar: Kocatepe Yay.
- 128.Yektaş, H. (1994). *Uygulamalı Bağlama Metodu*. İzmir Serdar Ofset.
- 129.Yener, S. (1987). *Bağlama Öğretim Metodu I-II-III*. Trabzon: Kuzey Gazetecilik Matb.
- 130.Yener, S. (1990). *Bağlama Öğretim Metodu I (2. Baskı)*. Trabzon: Sakarya Matbaacılık.
- 131.Yener, S. (1991). *Bağlama Metodu III (3. Baskı)*. Trabzon: Erhan Ofset Matb.
- 132.Yener, S. (1993). *Bağlama Öğretim Metodu I (3. Baskı)*. Trabzon ofset matb.: Trabzon.
- 133.Yener, S. (1996). *Bağlama Öğretim Metodu*. Trabzon.
- 134.Yener, S. (2003). *Bağlama Öğretim Metodu I-II-III (5. Baskı)*. Kayseri: Cem-Web-Ofset Basımevi.
- 135.Yusuf, K. (2001). *Temel Bağlama Eğitimi*. İzmir: Doğruyol Matb.
- 136.Yükrük, H. (2011). *Bağlamada Yöresel Tezene Tavırları*. Ankara: Sarıyıldız Ofset.
- 137.Zeynel, S. (2013). *Bozuk Düzeni (Uzun Kol) Metodu I (3. Baskı)*. Ankara: Kalkan Matb.
- 138.Ziypak, S. (1994). *Müzik Eğitimi ve Bağlama Metodu*. Ankara: Minpa Matb.
- 139.Ziypak, S. (1998). *Müzik Eğitimi ve Bağlama Metodu*. Ankara: Minpa Matb.
- 140.Zülal, Y. K. (2001). *Temel Bağlama Eğitimi*. İzmir: Senfoni Yay.

Sonuç

Bağlama/Saz çalgısına ilişkin hazırlanmış eserlerin ele alındığı bu bibliyografya denemede öncelikle alanda yapılan çalışmaların özellikle son yıllarda nicelik açısından büyük bir artış sağladığı gözlemlenmiştir.

Araştırma sonunda elde edilen verilerin genel dağılımı incelendiğinde, 107 lisansüstü tez, 58 makale, 43 bildiri, 4 kitap, 13 kitap bölümü ve 140 adet öğretim materyaline ulaşılmıştır. Yoğunluk açısından, öğretim materyalleri ve lisansüstü tez çalışmalarının sayısal olarak daha ön planda olduğu, bunları makalelerin, bildirilerin ve kitap bölümlerinin takip ettiği bir sıralamanın varlığı göze çarpmıştır.

Çalışmaların, eğitim-öğretim, çalgı yapımı-çalgı yapımcıları, tarihi bilgiler, etnografik bulgular, ses teknolojileri, sosyolojik-sosyokültürel saptamalar, müzikolojik temeller gibi bazı başlıklara odaklandığı görülmüştür.

Bu araştırmada elde edilen veriler doğrultusunda altı bölümde toparlanan kaynaklar incelendiğinde, 'öğretim materyallerinin' sayıca makaleler, bildiriler ve lisansüstü tezler gibi diğer başlıklarda toparlanan eserlerden fazla olmasının oldukça dikkat çekici olduğu düşünülmektedir.

Bağlama/Saz çalgısına ilişkin yapılan lisansüstü çalışmaların, 2000'li yıllardan itibaren gözle görülür derecede artış gösterdiği, asıl ivmesini 2010'lu yıllarda sağladığı ve özellikle son yıllarda da bu artışın devam ettiği belirlenmiştir. Fakat çalışmaların hala nicelik açısından beklenen düzeyde olduğu söylenememektedir.

Öte yandan, son dönemlerdeki akademik çalışmaların sayısındaki artışın, kendi içinde çok zengin çalışma disiplinlerine sahip olan bağlama/saz çalgısının güçlü bir literatür ve metodoloji oluşturabilmesi adına oldukça umut verici bir gelişme olduğu söylenebilir.

Çalışmaların tür, nitelik ve üretim yılları mukayese edildiğinde, günümüze gelindikçe -özellikle bağlama metotları konusunda karşımıza çıkan- önceleri daha çok bireysel ticari kaygıların yönlendirdiği materyal üretimi girişimlerinin yerini nispeten bilimsel temellere oturan akademik üretime doğru bıraktığı bir evrilmeden bahsedilebilir.

Ayrıca, her bibliyografya denemesinin doğasında olduğu gibi gözden kaçan kaynakların olması olası olduğundan bu çalışmada bulunmayan eserlerin derlendiği destekleyici çalışmalar, araştırmacılar için önerilebilir.

Kaynakça/References

- Aksu, S. (2020). Bağdaşıklık Üzerine Bir Bibliyografya Denemesi. *Uluslararası Beşeri Bilimler ve Eğitim Dergisi*, 6 (13), 412-445.
- Haşhaş, S. (2017). Bağlama İcrasında Geleneksellik ve Yenilikçilik Konuları Üzerine Genel Bir Değerlendirme. *İnönü Üniversitesi Kültür ve Sanat Dergisi*, 3, 87-96.
- Karasar, N. (2006). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. Ankara: Nobel Yay.
- Önal, H. (2018). Bağlama Konulu Tezlerin Bibliyometrik Analizi (1995-2017). *Social Sciences Studies Journal* 4 (19) s. 2111-2120.
- Özdek, A. (2014). *Bağlama İçin Etüt Egzersiz ve Eserler*. Ankara: Plaka Matb.
- Selçuk, B. (2019). Nergisi Hakkında Bir Bibliyografya Denemesi. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 29 (2), 57-72. Doi: 10.18069/firatsbed.583203
- Şen, Y. (2010). Türk Müziği Eğitiminde Bağlamanın Yeri ve Önemi. *Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü Dergisi*, 4, 161-167.
- Yaşar, S. (2012). Temel Bağlama Öğretimi Başlangıç Düzeyine Yönelik Olarak Önerilen Tezene Tekniğinin Ezgi-Eser Çözümlemede Öğrencilerin Bağlama Çalma Becerilerine Etkisinin İncelenmesi. *Akademik Bakış Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler Dergisi*, 28.
- Yıldırım, A., Şimşek, H. (2011). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.